

Wachlijsten in de gzsp

Resultaten van een enquête onder zorgaanbieders

April 2022

Inleiding

De VGN ontvangt regelmatig signalen van aanbieders die zorgen hebben over de oplopende wachtlijsten voor gzsp-behandeling (geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen) die vanuit de Zorgverzekeringswet geleverd wordt. Door middel van deze enquête wordt het probleem van wachtlijsten beter in kaart gebracht. Gzsp-zorg die in de gehandicaptensector wordt geleverd bestaat uit zorg voor cliënten met een verstandelijke beperking, zorg voor cliënten met NAH en zorg voor cliënten met SGLVG (sterk gedragsgestoord licht verstandelijk gehandicapt).

De enquête bevatte 10 vragen en is uitgezet in de periode 16 t/m 31 maart 2022 via de VGN-website en daarnaast per mail verstuurd naar werkgroep gzsp van de VGN.

Samenvatting

Overzicht van de belangrijkste resultaten

- 24 respondenten van 20 verschillende zorgaanbieders hebben de enquête ingevuld.
- De enquête is met name ingevuld door artsen voor verstandelijk gehandicaptten, managers van behandelteams, gedragsdeskundigen en zorgconsulenten.
- Twee derde van de zorgaanbieders houdt een wachtlijst bij voor gzsp.
- Het aantal mensen op de wachtlijst loopt uiteen van 2 tot 367.
- De lengte van de wachtlijsten loopt uiteen. 6 zorgaanbieders hebben in maart 2022 een wachtlijst tot 10 cliënten, 5 zorgaanbieders een wachtlijst van 10 – 60 cliënten en 2 zorgaanbieders geven aan dat er meer dan 100 cliënten op de wachtlijst staan.
- 3 respondenten houden een aparte wachtlijst per regio aan.
- De wachttijd voor de cliënt varieert van 1 maand tot 2 jaar. De meeste zorgaanbieders geven aan cliënten binnen 4 tot 10 maanden in zorg te kunnen nemen.
- 62% van de respondenten ziet dat de wachtlijst in het afgelopen jaar zijn toegenomen.
- In 71% van de gevallen wacht de cliënt op zorg door een gedragswetenschapper.
- De oorzaken voor het ontstaan van wachtlijsten ziet men vooral door de ontoereikende budgetplafonds van zorgverzekeraars, arbeidsmarkttekorten, weinig aanbod in de regio en een toename van het aantal aanmeldingen (eerder werden deze cliënten binnen de ggz behandeld).

Conclusie

De resultaten van deze enquête bevestigen de signalen over gzsp die ons in het afgelopen jaar (2021) en het begin van 2022 hebben bereikt. Door zorgaanbieders worden oplopende wachtlijsten voor gzsp gezien, met name voor gedragskundige zorg, en een belangrijke oorzaak hiervan zijn de onvoldoende dekkende tarieven en ontoereikende budgetplafonds. Daarnaast wordt er gerapporteerd dat het personeelstekort in de sector ook bijdraagt aan het oplopen van de wachtlijsten.

Cliënten moeten daardoor soms lang wachten op zorg. In sommige gevallen kan de wachttijd oplopen tot meer dan een jaar met uitschieters tot twee jaar.

De VGN vindt dit een zeer zorgelijke ontwikkeling en gaat hierover in gesprek met verschillende stakeholders, zoals het Ministerie van VWS, Zorgverzekeraars Nederland en de NZa.

Resultaten

Respondenten

De enquête is ingevuld door 24 respondenten. Tot en met vraag 4 hebben deze respondenten alle vragen ingevuld. De overige vragen waren voor 10 respondenten niet van toepassing. 14 respondenten hebben de enquête volledig ingevuld.

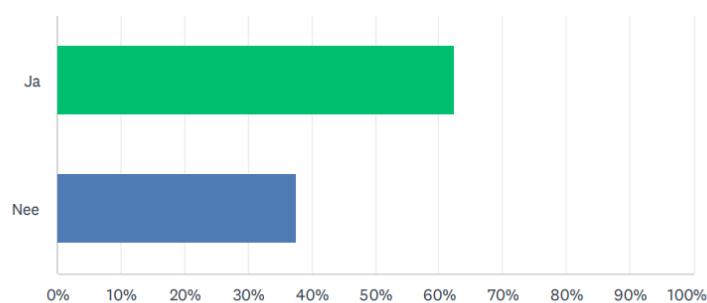
Vraag 1 Wat is de naam van de organisatie waar u werkzaam bent?

De enquête is ingevuld door 20 verschillende zorgaanbieders. Van een aantal aanbieders hebben meerdere medewerkers de enquête ingevuld. De werkgebieden van deze zorgaanbieders omvatten gezamenlijk heel Nederland. Omwille van de privacy zijn de namen van de aanbieders in de resultaten geanonimiseerd.

Vraag 2 Wat is uw functie?

De respondenten hebben verschillende functies binnen de organisaties waar zij werkzaam zijn. De enquête is met name ingevuld door artsen voor verstandelijk gehandicapten, managers van behandelteams, gedragsdeskundigen en zorgconsulenten.

Vraag 3 Houdt uw organisatie een wachtlijst bij voor cliënten die zijn verwezen voor gzsp maar niet direct terecht kunnen?

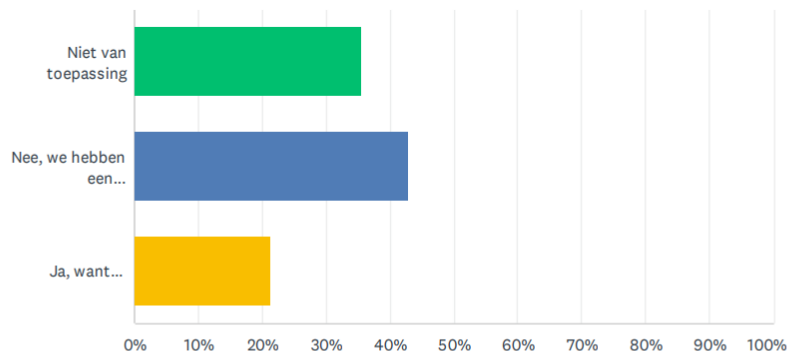

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Ja	62.50% 15
Nee	37.50% 9
TOTAAL	24

Vraag 4 Hoeveel cliënten staan er momenteel (maart 2022) op de wachtlijst?

9 respondenten (41,67%) geven aan geen wachtlijst te hebben. Het aantal wachtenden bij de overige respondenten loopt uiteen van 2 tot 367 wachtenden. Het gemiddelde aantal wachtenden is 43. 6 zorgaanbieders hebben in maart 2022 een wachtlijst tot 10 cliënten, 5 zorgaanbieders een wachtlijst van 10 – 60 cliënten en 2 zorgaanbieders geven aan dat er meer dan 100 cliënten op de wachtlijst staan.

Vraag 5 Verschilt het aantal mensen dat op een wachtlijst staat per regio waar uw organisatie werkzaam is?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Niet van toepassing	35.71% 5
Nee, we hebben een gezamenlijke wachtlijst voor alle regio's	42.86% 6
Ja, want...	21.43% 3
TOTAAL	14

Antwoorden die bij 'Ja, want....' zijn gegeven:

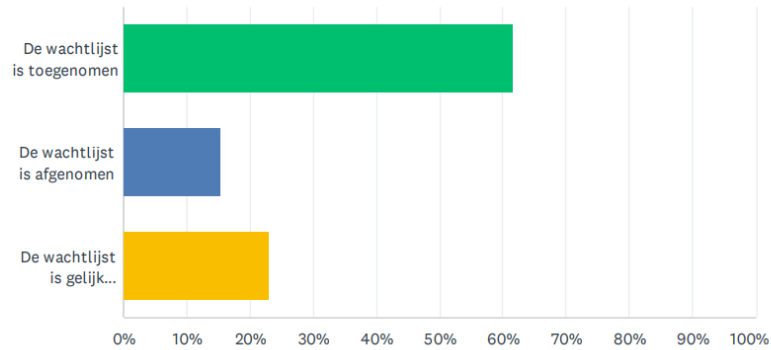
- In de regio's Midden- en Zuid-Limburg zijn de wachtlijsten langer.
- We werken met 3 regioteams en het aantal aanvragen per regio verschilt.
- We hebben 3 regio's met een eigen wachtlijst.

Vraag 6 Hoe lang wachten deze mensen gemiddeld op de start van de gzsp-behandeling? Wanneer exacte data niet beschikbaar zijn, mag u een inschatting maken.

De wachttijd voor de cliënt varieert van minimaal 1 maand tot maximaal 2 jaar. De meeste zorgaanbieders geven aan cliënten binnen 4 tot 10 maanden in zorg te kunnen nemen.

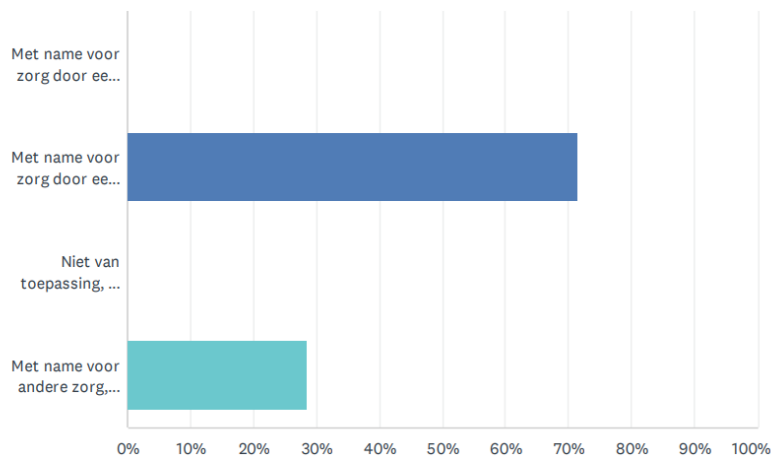
De gemiddelde wachttijd bedraagt ruim 7 maanden.

Vraag 7 Welke ontwikkeling van de wachtlijsten ziet u in het afgelopen jaar?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
De wachtlijst is toegenomen	61.54%	8
De wachtlijst is afgenomen	15.38%	2
De wachtlijst is gelijk gebleven	23.08%	3
TOTAAL		13

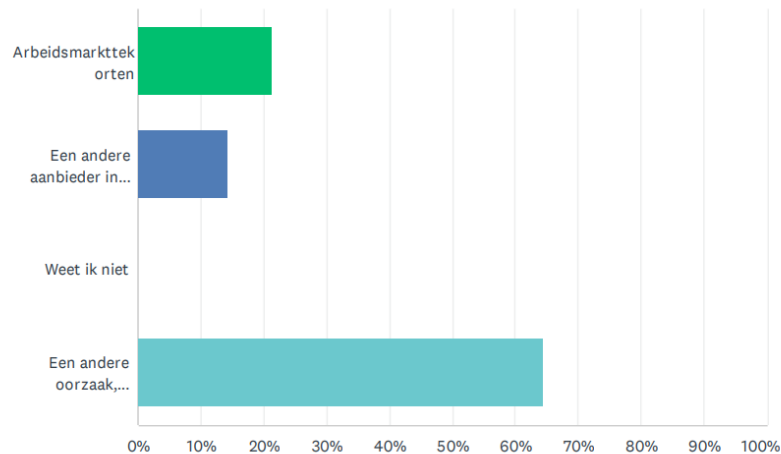
Vraag 8 Voor welke specifieke zorg (welke prestaties) staan cliënten op de wachtlijst?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Met name voor zorg door een AVG	0.00%	0
Met name voor zorg door een gedragswetenschapper	71.43%	10
Niet van toepassing, er wordt geen onderscheid gemaakt in soort zorg	0.00%	0
Met name voor andere zorg, namelijk...	28.57%	4
TOTAAL		14

Bij 'Met name voor andere zorg, namelijk...', wordt SVLVG-behandeling genoemd en behandeling met het Hersenzprogramma voor cliënten met niet aangeboren hersenletsel.

Vraag 9 Wat is volgens u de oorzaak van het ontstaan van de wachtlijst?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Arbeidsmarkttekorten	21.43% 3
Een andere aanbieder in de regio is gestopt met het aanbieden van gzsp	14.29% 2
Weet ik niet	0.00% 0
Een andere oorzaak, namelijk...	64.29% 9
TOTAAL	14

Bij 'Een andere oorzaak, namelijk...' wordt genoemd:

- Een combinatie van arbeidsmarkttekorten en het feit dat een andere aanbieder is gestopt met het aanbieden van gzsp.
- We bieden alleen individuele behandeling door gedragswetenschapper vanuit GZSP, daar is momenteel geen wachtlijst voor.
- De wachtlijsten zijn wel toegenomen, mogelijk doordat men geen indicatiestelling meer nodig heeft maar een verwijsbrief voldoende is. Dit vraagt goede uitvraag aan de voorkant om te voorkomen dat cliënten onnodig lang op een specifieke SGLVG-behandeling moeten wachten.
- Er is een toename in het aantal aanmeldingen sinds cliënten gebruik kunnen maken van de gzsp. Deze cliënten gingen voorheen naar de SGGZ, omdat zij niet in aanmerking kwamen voor een behandelindicatie van het CIZ. Zij kregen daar vaak een behandeling die onvoldoende aansloot op hun niveau van functioneren. Daarnaast heeft COVID-19 ervoor gezorgd dat we afgelopen 2 jaar te maken hebben gehad met veel uitval van behandelingen. Hierdoor hebben behandeltrajecten langer dan gemiddeld geduurd.

- Andere aanbieders worden selectiever, we zijn nog niet zolang gestart, wachtlijsten zijn bij ons momenteel korter dan bij andere aanbieders, huisartsen weten ons via Zorgdomein te vinden.
- Weinig andere aanbieders in de regio.
- Deel van behandeling is in groepsverband, dus we proberen groep per periode te vullen.
- Stop op ZPM want dit kregen we niet ingeregeld. En uitval van een AVG-arts.
- Budgetplafond gzsp en nieuwe inzichten t.a.v. gzsp (is anders dan subsidieregeling extramuraal WLZ). Daardoor meer trajecten overgezet naar gzsp, die we voorheen via basis GGZ deden. En ZPM blijkt voor onze doelgroep (VG) niet passend en gzsp wel - Prestatie Diagnostiek gaat via gzsp lopen (vroeger via specialistische GGZ). Voor ons nieuwe doelgroep (extra instroom vanuit GGZ).

Vraag 10 Wilt u verder nog iets meegeven aan de VGN over de wachtlijsten in de gzsp?

- Momenteel kunnen we vanwege budgetplafond GZSP bijna geen nieuwe casussen op pakken. Daardoor loopt wachttijd heel hard op. We zijn in gesprek met zorgverzekeraar over verhogen plafond, waardoor we nu meer mensen op kunnen pakken en wachttijd weer omlaag kan.
- Tarieven zijn niet passend, tarieven komen niet overeen met Wlz-tarieven. Hierdoor problemen met aanname nieuw personeel omdat er te weinig inkomsten zijn.
- Het is voor de meeste zorgverzekeraars überhaupt niet duidelijk wat welke zorg wij leveren binnen de gzsp. En de geleverde zorg verschilt ook per organisatie erg volgens mij.
- De wachtlijsten nemen niet alleen toe omdat de drempel tot aanmelding lager is, maar ook omdat zorgaanbieders met budget plafonds vanuit zorgverzekeraars te maken hebben en dus bepaalde groepen cliënten niet eerder kan bedienen dan dat er weer financiële ruimte is. Binnen de Wlz was dit plafond er niet.
- Voor de diagnostiek is er momenteel een stop voor gzsp-cliënten ivm niet toereikende financiering. We zijn in afwachting van een andere regeling.
- Probleem is dat andere aanbieders zijn gestopt met gzsp, maar ook arbeidsmarkttekorten.